

Få skillnader i svensk folkopinions syn på Kina

Hillevi Pårup¹

Sammanfattning

- Denna studie är baserad på SOM-institutets nationella opinionsundersökning från år 2021. I undersökningen fick respondenterna ta ställning till åtta påståenden om Kina. Till skillnad från de flesta andra studier som presenterar svensk opinion om Kina har resultaten i denna rapport brutits ned utifrån demografiska faktorer som ålder, könsidentitet, bostadsregion och utbildningsnivå. Rapporten undersöker därutöver hur partisympatier påverkar den svenska opinionens uppfattning om Kina.
- Svenskarna är bland de mest negativa folken i världen i sin syn på Kina. Undersökningen visar att svenskar är kritiska framför allt till Kinas hantering av demokratiska rättigheter och landets agerande internationellt. Samtidigt vill relativt många att Sverige ska samarbeta med Kina.
- Oavsett partitillhörighet har svensk opinion en samsyn kring Kina. Viss variation finns i respondenternas inställning till ökade investeringar från Kina, där de som sympatiserar med partier till höger är en aning mer kritiska.
- Det finns inga större variationer mellan olika samhällsgruppers inställning till Kinas rättighetssituation eller internationella agerande. Viss variation finns dock i frågor som rör Sveriges bilaterala relationer med landet. Män och äldre är till exempel mer positivt inställda till ett ökat svenskt samarbete med Kina. Vidare visar respondenter som är bosatta i Göteborg, där många har erfarit positiva effekter av kinesiska investeringar i form av arbetstillfällen en mer positiv inställning till ökade investeringar från Kina än respondenter i andra delar av landet.

Folkopinionen och Sveriges Kinapolitik

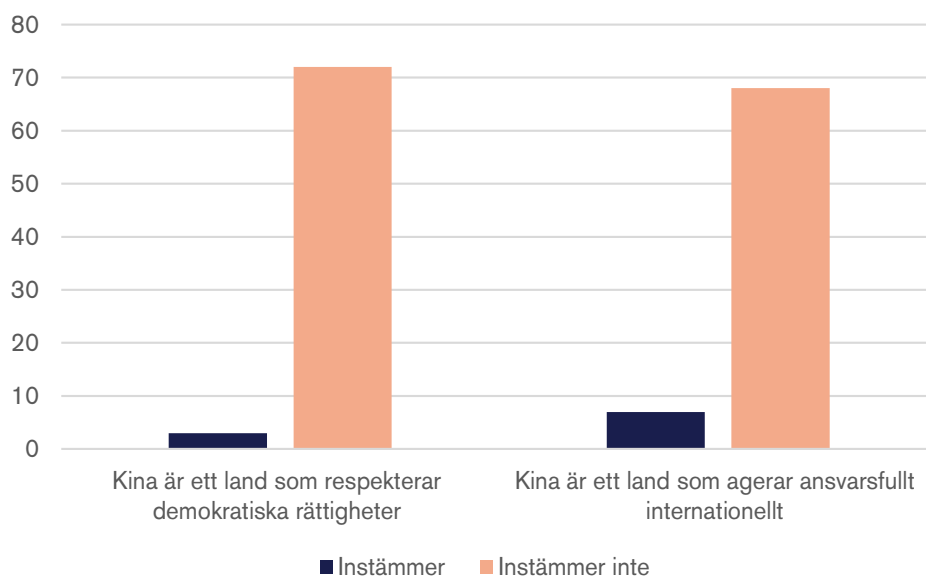
Inför riksdagsvalet 2022 finns det bland riksdagspartierna i mångt och mycket en samsyn kring de utmaningar och möjligheter som kontakter med Kina innebär. År 2019 presenterade Sveriges regering skrivelsen "Arbetet i frågor som rör Kina", vilken antogs av en enig riksdag.² Dokumentet redogör för Sveriges förbindelser med Kina och för regeringens förhållningssätt till landet.³

Samtidigt har skrivelsen fått kritik från några av oppositionspartierna för att den innehåller för få konkreta åtgärder.⁴ Dessutom har Moderaternas partiledare Ulf Kristersson efterlyst en omläggning av svensk Kinapolitik och sagt att det är problematiskt att Sverige "accepterar vissa spelregler när det gäller Kina, som vi aldrig skulle acceptera när det gäller andra länder".⁵ Vidare har riksdagsledamöter från Liberalerna (däribland nuvarande partiledare Johan Pehrson) i en motion till Riksdagen uttryckt att det "saknas ett fokus på Kina och dess utveckling" i svensk utrikespolitik.⁶

Svensk folkopinions inställning till Kina har betydelse för Sveriges framtida ledares handlingsutrymme i frågor som berör Kina. Den kan därmed påverka hur de bilaterala relationerna mellan Sverige och Kina kommer att utformas. Denna studie mäter temperaturen på den svenska opinionens syn på Kina och undersöker hur svenskarna tycker att Sverige bör förhålla sig till landet.

En negativ syn på rättighetssituationen i Kina och landets roll i världen

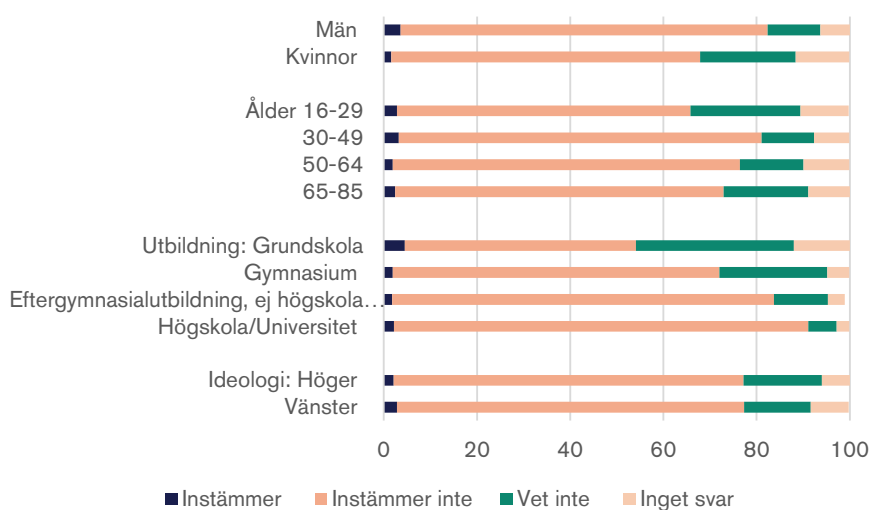
Det svenska folket är bland de mest kritiska i världen i sin syn på Kina. Enligt undersökningar från amerikanska Pew Research Center så har svensk folkopinions syn på Kina försämrats markant sedan år 2018. Då hade 52 procent negativa åsikter om Kina. År 2021 hade denna siffra ökat till 80 procent.⁷ En undersökning från Pew år 2020 konstaterade dessutom att deltagare från de länder som har en allmänt negativ syn på Kina även är de som är mest kritiska till Kinas hantering av mänskliga rättigheter.⁸ Rapportens data ligger i linje med detta. Undersökningen visar att det finns en utbredd negativ syn på hur Kina hanterar demokratiska rättigheter och på landets internationella agerande (se figur 1), vilket kan antas ha påverkat den generella bilden av Kina.

Figur 1: Respondenternas syn på Kinas respekt för demokratiska rättigheter och internationella agerande

Respekterar Kina demokratiska rättigheter?

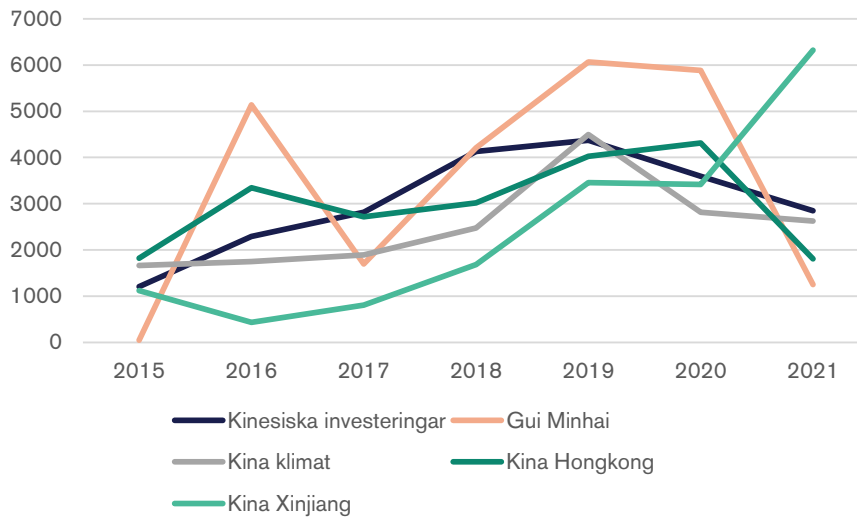
Oavsett demografiska faktorer och ideologiska föreställningar är en övervägande majoritet av deltagarna i undersökningen överens om att Kina inte respekterar demokratiska rättigheter (se figur 2).

Figur 2: Respondenternas syn på Kinas respekt för demokratiska rättigheter sorterat utefter demografiska faktorer och partitillhörighet.

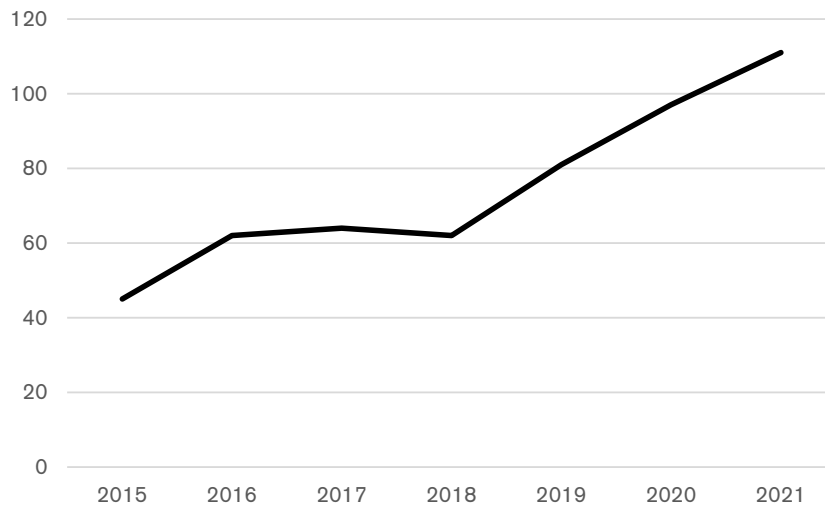
Den tilltagande negativa inställningen kan bero på flera faktorer. För det första är Folkrepubliken Kina ett land som har en historia av att begränsa människors frihet och vanära oliktänkande. I kombination med nyare incidenter såsom Kinas hantering av demokratiprotesterna i Hongkong samt förföljelserna av uigurer i Xinjiang, som har lyfts fram i svensk media (se figur 3), är det inte förvånande att respondenterna är starkt emot påståendet att Kina respekterar demokratiska rättigheter. En rapport

från Utrikespolitiska institutet år 2020 visar till exempel att 80 procent av de svenska deltagarna i studien tyckte att främjandet av mänskliga rättigheter och demokratiska reformer i Kina är den fråga som Sverige ska prioritera högst i sin utrikespolitik mot Kina.⁹

Figur 3: Medieexponering för termerna "Kinesiska investeringar", "Gui Minhai", "Kina Hongkong", "Kina Xinjiang" och "Kina klimat" i svensk media mellan år 2015 och år 2021¹⁰

För det andra har svensk medias rapportering om Kina blivit alltmer kritisk, framför allt när det gäller händelser relaterade till mänskliga rättigheter.¹¹ Dessutom har antalet hänvisningar till Kina ökat i den politiska debatten (se figur 4).

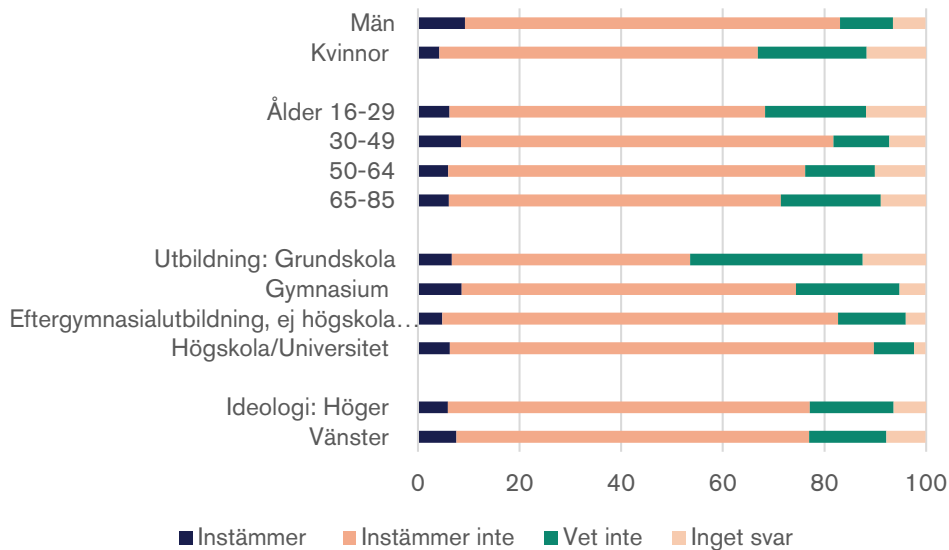

Figur 4: Antal motioner till riksdagen som omnämner Kina mellan år 2015 och 2021¹²

Bland det som diskuterats frekvent i media och av politiker finns fallet med Gui Minhai (桂民海) (se figur 3), en svensk medborgare som har hållits i kinesiskt förvar sedan 2015, och Kinas stundtals tvära diplomatiska agerande mot Sverige, bland annat från landets förre ambassadör Gui Congyou (桂从友). Dessa två ämnen är unika för Sveriges bilaterala relationer med Kina och kan vara skäl till att folkopinionen i Sverige är mer kritisk mot Kina än den är i andra länder.

Agerar Kina ansvarsfullt internationellt?

En övervägande andel av respondenterna motsätter sig även påståendet att Kina agerar ansvarsfullt internationellt (se figur 5). Ser man till debatten om Kina under tiden då undersökningen genomfördes finns det i alla fall tre faktorer som kan hjälpa till att förklara respondenternas negativa inställning.

Figur 5: Respondenternas syn på huruvida Kina agerar ansvarsfullt internationellt sorterat utefter demografiska faktorer och partitillhörighet.

För det första har Kinas hantering av coronapandemin haft inflytande över svenskarnas inställning till Kinas internationella agerande. I en undersökning från YouGov-Cambridge Centre for Public Opinion Research år 2020 menade två tredjedelar av de svenska deltagarna att coronapandemin, som först bröt ut i Kina, kunde ha förhindrats om Kinas regering hade agerat annorlunda. Vidare ansåg 79 procent att Kina till en början försökte dölja sanningen om viruset.¹³

En annan faktor är svensk folkopinions syn på Kinas president Xi Jinping (习近平). Undersökningar från Pew visar att det svenska folkets förtroende för att Xi ska "göra rätt i världsfrågor" stadigt har försämrats sedan han tog makten år 2013. I undersökningen sticker Sverige ut jämfört med andra länder; över hälften svarade att de helt saknar förtroende för Xi. Enligt undersökningen från Pew finns det ett starkt samband mellan bristande förtroende för Xi och missnöje med Kinas agerande under coronapandemin.¹⁴

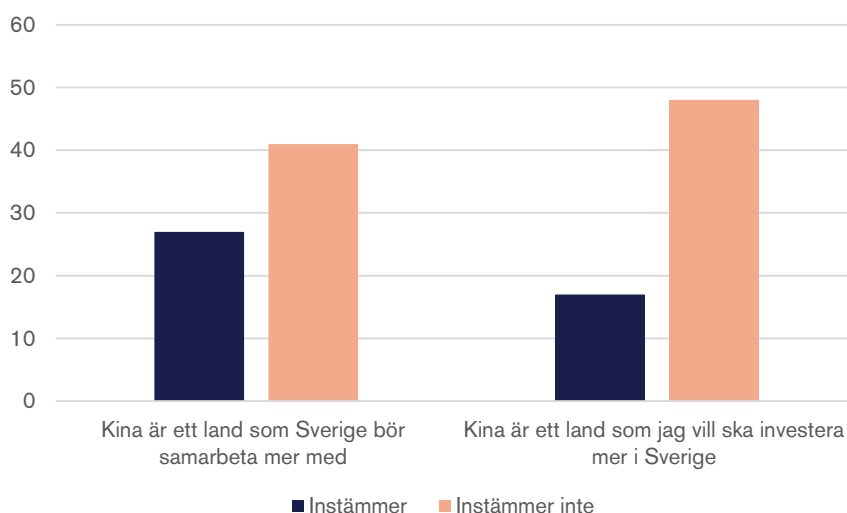
Ett annat område som kan ha påverkat svenskarnas syn på Kinas roll i det internationella samfundet är landets agerande i klimatfrågan. Över 80 procent av de svenska deltagarna i en studie från Central European Institute of Asian Studies var av uppfattningen att Kina har en negativ påverkan på den globala miljön.¹⁵

En undersökning från FN-förbundet och LSU år 2021 visar att unga i Sverige tycker att klimatförändringar är den viktigaste frågan för världens länder att hantera.¹⁶ En ny rapport från SOM-institutet stödjer dessa resultat. Enligt rapporten anser framför allt kvinnor, ungdomar och högtbildade att miljö är en viktigare samhällsfråga än vad

andra grupper anser.¹⁷ Kinas insatser för klimatförändringar verkar dock inte markant ha påverkat dessa gruppers inställning till Kinas internationella agerande. Förvisso är kvinnor mer kritiska till Kinas internationella agerande än vad män är, men gruppen 16–29 år är däremot inte mer skeptiska än andra åldersgrupper (se figur 5).

Ambivalens och skillnader kring synen på samarbete med Kina

Enligt den undersökning som legat till grund för denna studie förespråkar den svenska folkopinionen ett ökat samarbete med Kina framför ökade kinesiska investeringar (se figur 6).

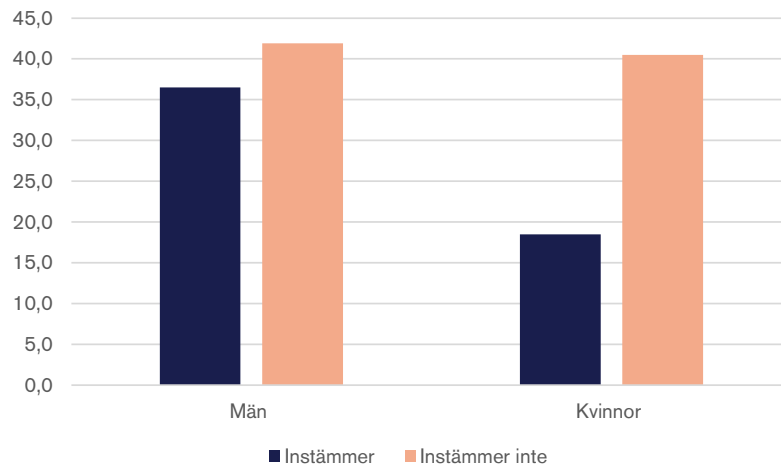
Figur 6: Respondenternas syn på mer samarbete med och ökade investeringar från Kina

Bör Sverige samarbeta mer med Kina?

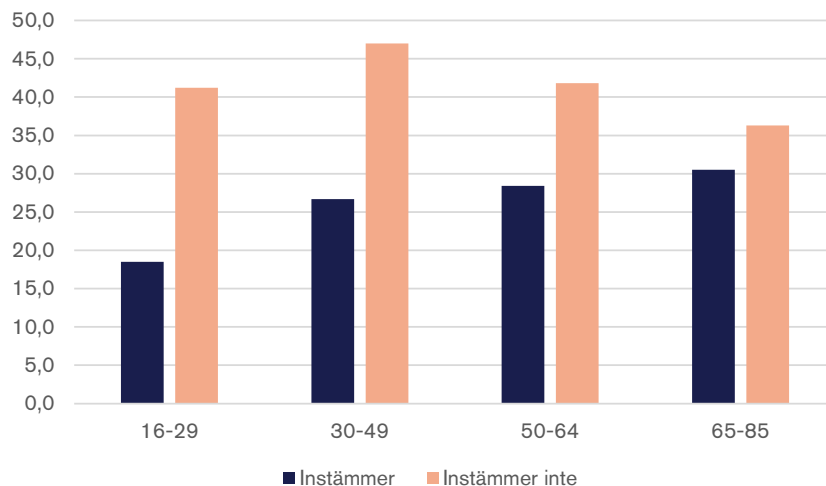
Att respondenterna är någorlunda optimistiska till samarbete med Kina trots negativa åsikter om Kinas respekt för demokratiska rättigheter och internationella agerande kan delvis bero på att en majoritet anser att Kinas globala inflytande växer (63 procent). Vidare visar den tidigare nämnda studien från Utrikespolitiska institutet år 2020 att 81 procent av de svenska deltagarna har uppfattningen att Kina är den ledande ekonomiska stormakten i världen. En övervägande andel (68 procent) hade dessutom uppfattningen att Kina är viktigt för Sveriges ekonomiska utveckling.¹⁸ Det kan därför tyckas oundvikligt att inte samarbeta med Kina inom vissa områden.

Enligt samma studie ville 81 procent av de svenska deltagarna att Sverige ska samarbeta med Kina i globala frågor såsom klimatförändringar och pandemier, samt mot terrorism. Deltagarna uppvisade dock samtidigt en viss försiktighet i frågan om samarbete med Kina inom området infrastruktur. När deltagarna tillfrågades vilka länder de ville att Sverige skulle samarbeta med vid utbyggnaden av 5G-nätverk fick Kina lägst godkännande (19 procent).¹⁹ Den omfattande offentliga debatten om säkerhetsriskerna med det kinesiska IT-företaget Huaweis verksamhet, samt Post- och telestyrelsens beslut år 2021 att utesluta Huawei från Sveriges utbyggnad av 5G-nätverk, har med stor sannolikhet påverkat den svenska opinionens uppfattning om de konsekvenser som kan följa vid samarbete med Kina.²⁰

Samtidigt finns vissa könsskillnader i respondenternas inställning till mer samarbete med Kina. Detta tycks påverkas av respondenternas uppfattning om Kinas ekonomiska och internationella status. Fler män (71 procent) än kvinnor (51 procent) anser att Kina har en utvecklad ekonomi. Fler män än kvinnor (79 procent respektive 57 procent) är dessutom övertygade om att Kina kommer att vara en viktig global aktör i framtiden. Dessa skillnader kan vara viktiga skäl till att män är mer positiva till samarbete med Kina (se figur 7). Samma samband gäller för ålder (se figur 8), där fler äldre än yngre anser att Kina är ekonomiskt utvecklat och kommer att ha en framträdande global roll i framtiden.

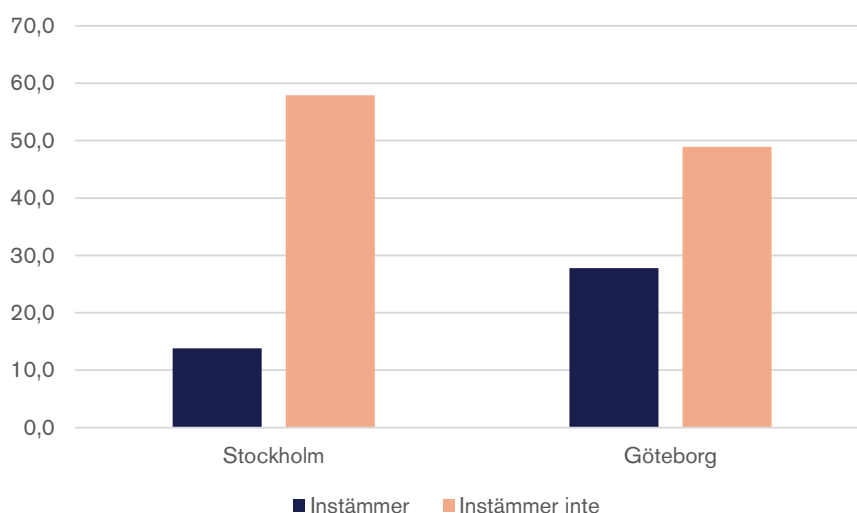
Figur 7: Respondenternas inställning till mer samarbete med Kina beroende på könsidentitet

Figur 8: Respondenternas inställning till mer samarbete med Kina beroende på ålder

Bör Kina investera mer i Sverige?

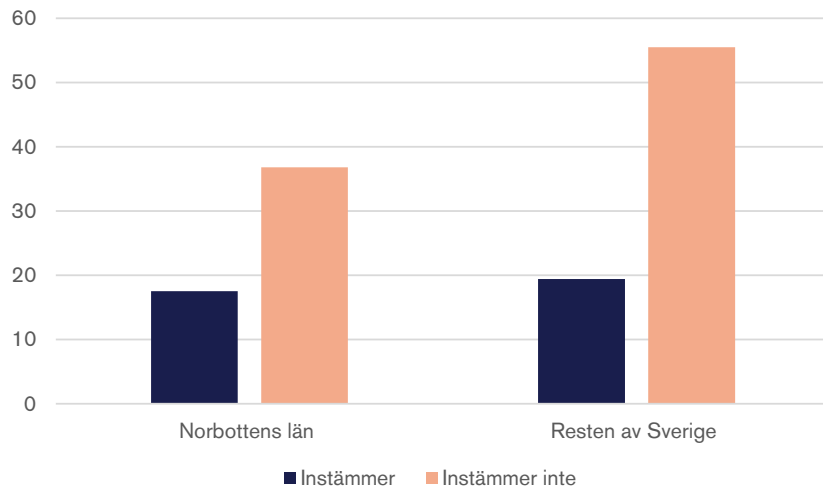
I jämförelse med synen på mer samarbete med Kina så har en majoritet av den svenska opinionen en mer likgiltig syn på ökade investeringar från Kina (se figur 6). Det kan vara ett resultat av att media och aktörer inom myndigheter och politiska partier alltmer uppmärksammat säkerhetsöverväganden kring kinesiska investeringar i Sverige.²¹ I mångt och mycket finns det en samsyn kring investeringar från Kina. Det finns dock vissa regionala skillnader.

Figur 9: Jämförelse av inställning till ökade investeringar från Kina mellan boende i Stockholm och Göteborg

År 2018 var 33 300 personer bosatta i Göteborg anställda i kinesiska företag som hade investerat i Volvobolagen. I Stockholm var antalet anställda i kinesiska företag 8714 personer.²² De positiva effekterna av kinesiska investeringar i form av ökade arbetstillfällen kan vara en anledning till att boende i Göteborg var mer positivt inställda till ökade investeringar från Kina än personer bosatta i Stockholm (se figur 9).

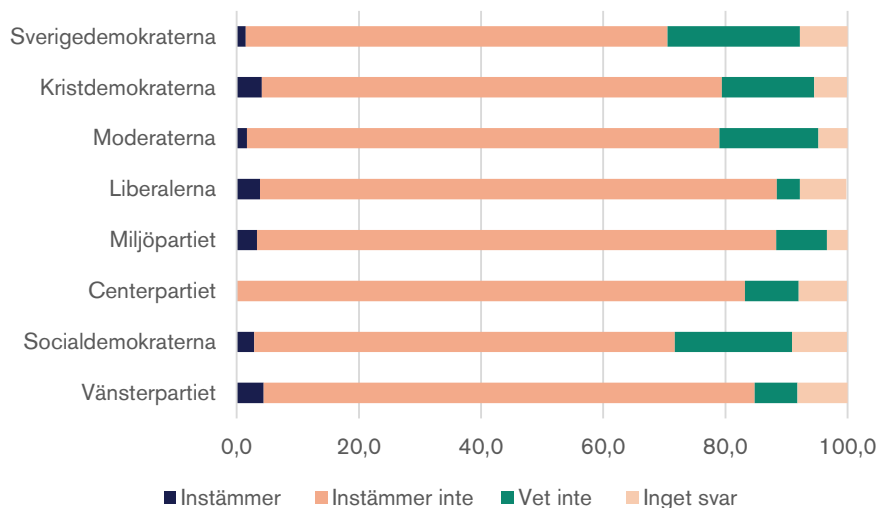
Utöver stora investeringar i Västsverige har kinesiska företag gjort betydande investeringar i vindkraft i norra Sverige. År 2019 köpte ett dotterbolag till det kinesiska företaget China General Nuclear Power Corporation, CGN, en majoritet i vindkraftsparken Markbygden i Piteå kommun.²³ Dessa investeringar har dock inte bidragit till samma positiva effekter i form av ökade arbetstillfällen som i Göteborg, vilket eventuellt kan hjälpa till att förklara varför boende i norra Sverige förhåller sig något mer likgiltiga till ökade investeringar från Kina (se figur 10).

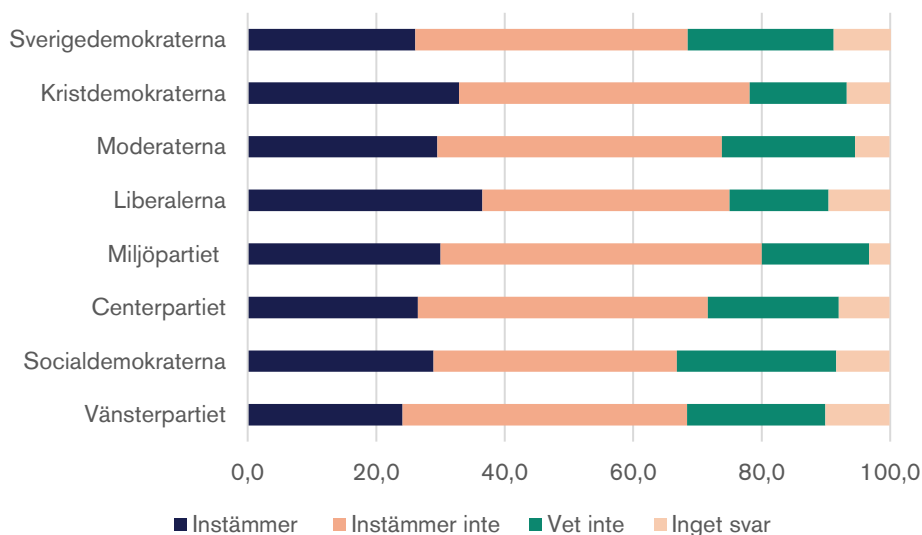
Figur 10: Jämförelse av inställning till ökade investeringar från Kina mellan boende i Norrbottens län och boende i övriga Sverige

Partisypatier påverkar inte den svenska opinionens syn på Kina

Till skillnad från politiker i andra länder, som till exempel USA, har svenska politiker traditionellt inte använt Kina som ett frågeområde för att mobilisera väljare. Detta speglas i resultaten från undersökningen som visar att respondenternas attityd till Kina visar liten variation oavsett partisypatier. En övervägande majoritet motsätter sig påståendet att Kina respekterar demokratiska rättigheter (se figur 11) medan omkring en tredjedel, oavsett partisypatier anser att Sverige bör samarbeta mer med Kina (se figur 12).

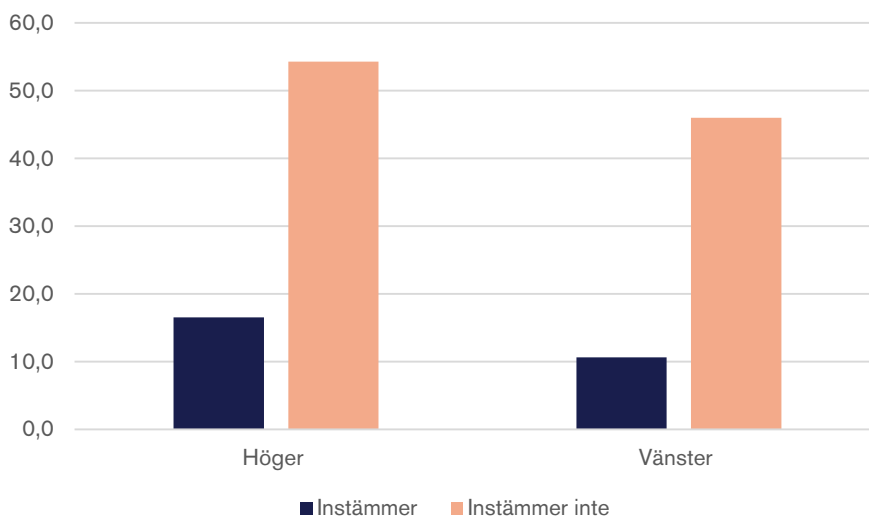

Figur 11: Respondenternas inställning till Kinas respekt för demokratiska rättigheter beroende på partisypatier

Figur 12: Respondenternas inställning till mer samarbete med Kina beroende på partisympatier

Oavsett vilket parti som respondenterna sympatiserar mest med finns det även en samsyn kring Kinas internationella agerande. En viss variation finns i hur de svarande ställer sig till ökade investeringar från Kina (se figur 13). Detta blir tydligast när man delar upp sympatier för partierna på höger- och vänstersidan i politiken inför årets riksdagsval.

Figur 13: Jämförelse mellan hur de som sympatiserar med partier till höger (Kristdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Sverigedemokraterna) kontra till vänster (Centerpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet) på den politiska skalan ställer sig till ökade investeringar från Kina

De som sympatiserar med partier på högersidan är en aning mer kritiskt inställda till ökade investeringar från Kina. Detta kan ses i relation till oppositionspartiernas tendens att kritisera regeringens inställning till investeringar från Kina.²⁴

Med tanke på den svenska opinionens etablerade negativa syn på Kina, och det faktum att dessa attityder är konsekventa över partigränserna, är det sannolikt att den regering - oavsett vilken det blir - som får makten efter riksdagsvalet år 2022, kommer att följa opinionen och behålla eller ytterligare öka trycket på en hårdare linje mot Kina.

Information om SOM-undersökningen

Den data som används i rapporten är hämtad från den årliga nationella SOM-undersökningen, som ställer över hundra frågor till den svenska allmänheten om deras åsikter om olika politiska och sociala frågor. I den sjunde omgången av 2021 års undersökning samarbetade Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) vid Utrikespolitiska institutet (UI) med SOM-institutet för att infoga en fråga om Kina. Denna fråga bestod av åtta påståenden om landet (se figur 14), för vilka respondenten ombads välja om de "helt instämmer", "delvis instämmer", "knappast instämmer" eller "inte alls instämmer". Alternativet "ingen uppfattning" fanns också.

Kina är ett land som:

- a) Har en utvecklad ekonomi
- b) Agerar ansvarsfullt internationellt
- c) Sverige kan dra lärdomar av
- d) Sverige bör samarbeta mer med
- e) Respekterar demokratiska rättigheter
- f) Jag skulle vilja besöka
- g) Jag vill ska investera mer i Sverige
- h) Kommer vara en viktig global aktör i framtiden

Figur 14: Påståenden om Kina som var med i SOM-undersökningen år 2021

I resultaten som presenteras i rapporten har andelen personer som svarat "instämmer helt" eller "instämmer delvis" och andelen personer som svarat "instämmer knappast" eller "instämmer inte alls" kombinerats till "instämmer" och "instämmer inte". För att analysera resultaten mer i detalj användes också den demografiska information om respondenterna som deras svar på andra frågor i undersökningen gav. Detta gjorde det möjligt att sortera svaren på påståendena om Kina utifrån följande faktorer: den stad och region i Sverige som respondenterna bodde i (fråga om län) könsidentitet (fråga f178), ålder (fråga f179), respondenternas angivna utbildningsnivå (fråga f186) och det politiska parti som de för närvarande sympatiserade mest med (fråga f38).

Den sjunde omgången av undersökningen skickades ut till 3 500 personer mellan 16 och 85 år från hela Sverige under hösten 2021. Den genomfördes av 1 654 personer. Medelåldern på de tillfrågade var 54 år. Inte alla av de 1 654 personer som slutfört undersökningen gav svar på alla åtta påståenden om Kina.

Den låga fullföljandegraden av undersökningen (47 %), och det faktum att vissa respondenter inte svarade på alla delar av frågan om Kina, utgör en begränsning i användningen av dessa data, vilket innebär att de övergripande resultaten är baserade på svaren från ett relativt litet antal personer. Särskilt i de fall där uppgifterna är nedbrutna baserat på demografiska variabler kan antalet respondenter i vissa kategorier (som de som bor i vissa regioner i Sverige eller sympatiserar med vissa politiska partier) vara lägre än 50. Detta kan innebära ytterligare en begränsning av giltigheten. En sista begränsning gäller formuleringen av uttalandena om Kina, där möjligheten finns att respondenterna har tolkat uttalandena på olika sätt.

1 Författaren tackar Nicholas Olczak för stöd i framtagande och analys av data.

2 Hultin, T. "Omöjligt att vi slutar handla med Kina", Svenska Dagbladet, 24.12.21, <https://www.svd.se/a/Rrll38/linde-omojligt-att-vi-slutar-handla-med-kina>, Skr. 2019/20:18. "Arbetet i frågor som rör Kina". <https://www.regeringen.se/4a72e0/contentassets/8a6d4e54b01d48ed9c196a252d09aff4/arbetet-i-fragor-som-ror-kina-skr-2019-20-18.pdf>

3 Skr. 2019/20:18. "Arbetet i frågor som rör Kina". <https://www.regeringen.se/4a72e0/contentassets/8a6d4e54b01d48ed9c196a252d09aff4/arbetet-i-fragor-som-ror-kina-skr-2019-20-18.pdf>

4 Motion 2021/22:3971. *Kinas nya världsordning och det liberala svaret*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kinas-nya-varldsordning-och-det-liberala-svaret_H9023971, Motion 2021/22:1812. *En svensk strategi för relationerna med Kina*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/en-svensk-strategi-for-relationerna-med-kina_H9021812

5 Nordenskiöld, T. "Kristersson vill ha hårdare Kina-politik: Man får inte vara aningslös", Dagens industri, 26.02.18, <https://www.di.se/nyheter/kristersson-vill-ha-hardare-kina-politik-man-far-inte-vara-aningslos/>

6 Motion 2021/22:3971. *Kinas nya världsordning och det liberala svaret*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kinas-nya-varldsordning-och-det-liberala-svaret_H9023971

7 Dams, T., Martin, X., Kranenburg, V. "China's Soft Power in Europe Falling on Hard Times", European Think-tank Network on China, 04.21, s.98. https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/etnc_2021_-_chinas_soft_power_in_europe_-_falling_on_hard_times.pdf, Silver, L., Delvin, K., Huang, C. Large Majorities Say China Does Not Respect the Personal Freedoms of Its People, Pew Research Center, 30.06.21, <https://www.pewresearch.org/global/2021/06/30/large-majorities-say-china-does-not-respect-the-personal-freedoms-of-its-people/>

8 Silver, L., Delvin, K., Huang, C. "Large Majorities Say China Does Not Respect the Personal Freedoms of Its People", Pew Research Center, 30.06.21, <https://www.pewresearch.org/global/2021/06/30/large-majorities-say-china-does-not-respect-the-personal-freedoms-of-its-people/>

9 Rühlig, T., Jerdén, B., Turcsányi, R., Sedláková, R., Šimalčík, M., Kironská, K. "What Do Swedes Think about China? Insights from an Extensive Survey of Swedish Public Opinion of China", The Swedish Institute of International Affairs, 2020, s.14. <https://www.ui.se/globalassets/ui.se-eng/publications/ui-publications/2020/ui-paper-no.-8-2020.pdf>

10 Sökningen gjordes på "kinesiska investeringar", "Gui Minhai", "Kina klimat", "Kina Hongkong", och "Kina Xinjiang" i Mediearkivet den 30 augusti år 2022. Notera att "medieexponering" innefattar omnämningen i tryckta och digitala medier samt radio och tv.

11 Dams, T., Martin, X., Kranenburg, V. "China's Soft Power in Europe Falling on Hard Times", European Think-tank Network on China, 04.21, s.99. https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/etnc_2021_-_chinas_soft_power_in_europe_-_falling_on_hard_times.pdf,

12 Sökningen har gjorts på Sveriges riksdags hemsida på termen "Kina" bland alla motioner mellan år 2015 och 2021

13 YouGov Cambridge Globalism 2020, http://d25d2506sfb94s.cloudfront.net/cumulus_uploads/document/tw9r0y4ji9/Globalism2020%20Guardian%20COVID%20China%20Attitudes.pdf,

14 Silver, L., Delvin, K., Huang, C, "Unfavorable Views of China Reach Historic Highs in Many Countries", Pew Research Center, 06.10.20, <https://www.pewresearch.org/global/2020/10/06/unfavorable-views-of-china-reach-historic-highs-in-many-countries/>

15 Turcsányi, R., Šimalčík, M., Kironská, K., Sedláková, R. "European public opinion on China in the age of COVID-19", 2020, s.14. <https://sinofon.cz/wp-content/uploads/2020/11/COMP-poll-final.pdf>

16 FN-förbundet, LSU. "Höj rösten för hållbar utveckling!", 2021, s.15. <https://fn.se/wp-content/uploads/2021/06/Hoj-rosten-for-hallbar-utveckling-slutlig-210429.pdf>

17 SOM-institutet, Göteborgs universitet. "Allmänhetens åsikter om politiska förslag 2021", 2022, s.16. <file:///C:/Users/25493-128/Downloads/36.%20Allm%C3%A4nhetens%20%C3%A5sikter%20om%20politiska%20f%C3%B6rslag%202021.pdf>

18 Rühlig, T., Jerdén, B., Turcsányi, R., Sedláková, R., Šimalčík, M., Kironská, K. "What Do Swedes Think about China? Insights from an Extensive Survey of Swedish Public Opinion of China", The Swedish Institute of International Affairs, 2020, s.21-22. <https://www.ui.se/globalassets/ui.se-eng/publications/ui-publications/2020/ui-paper-no.-8-2020.pdf>

19 Rühlig, T., Jerdén, B., Turcsányi, R., Sedláková, R., Šimalčík, M., Kironská, K. "What Do Swedes Think about China? Insights from an Extensive Survey of Swedish Public Opinion of China", The Swedish Institute of International Affairs, 2020, s.14. <https://www.ui.se/globalassets/ui.se-eng/publications/ui-publications/2020/ui-paper-no.-8-2020.pdf>

20 Kammarrätten i Stockholm, Mål: 5222-21, 5223-21. *Förbud mot produkter från Huawei står fast*, <https://www.domstol.se/nyheter/2022/06/forbud-mot-produkter-fran-huawei-star-fast/>

21 Bohman, V., Nymalm, N. "Kinesiska investeringar i Sverige: från framgång till fara?", Internasjonal Politik, 02.20, s.93+96. <file:///C:/Users/25493-128/Downloads/1794-Artikkeltekst-19623-1-10-20200212.pdf>

22 Törnwall, M. "Minst 60 000 svenska jobb beroende av Kina", Svenska Dagbladet, 25.12.18, <https://www.svd.se/a/OnOpGw/minst-60-000-svenska-jobb-beroende-av-kina>

23 Malmödin, H. "Kinesiska staten storägare av svensk vindenergi", Sveriges radio, 15.02.20, <https://sverigesradio.se/artikel/7408486>

24 Aspling, L., Söder, B. "Låt utreda Huawei omedelbart, Anders Ygeman!", Svt, 07.03.19, <https://www.svt.se/opinion/lat-utreda-huawei-omedelbart-anders-ygeman>, Kristersson, U., Wallmark, H. "Regeringen är naiv om Kina", Dagens industri, 27.02.19, <https://www.di.se/debatt/regeringen-ar-naiv-om-kina/>

Hillevi Pårup

Hillevi Pårup är analytiker vid NKK.

Om NKK

Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) vid Utrikespolitiska institutet (UI) bedriver forskningsbaserad och policyrelevant analys och rådgivning om Kinarelaterade ämnen. Fokuset ligger på frågor av särskild vikt för svenska intressen. Eventuella åsikter som uttrycks i denna publikation är författarens egna, och ska inte tolkas som att de återspeglar NKK:s eller UI:s position.